

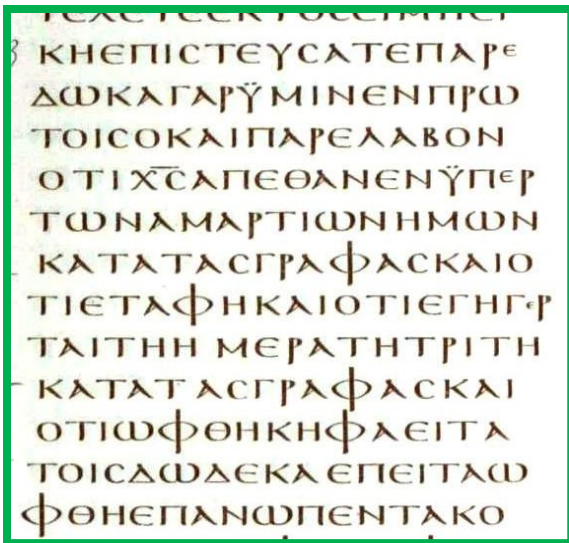
Chúa Giêsu đã được CHA Trời cho Sống Lại Trọn Vẹn

Mừng Lễ Phục Sinh 2013

LsNguyenCongBinh@gmail.com

Lời Chúa CHA ban về *sự sống lại* và *sống lại trọn vẹn* rất khó hiểu bởi loài người chưa được chính mình sống qua kinh nghiệm ấy. LỜI CHA là Tiếng Nước Trời song ta chỉ lấy *hai tai thít* mà NGHE thì chẳng tài nào hiểu nổi. Để chúng ta hiểu mà tin Lời CHA đã hứa thì CHA đầy Quyền Năng đã cho Người Đầu Tiên bằng xương thịt tên **Giêsu sống**

lại và sống lại trọn vẹn. Xin cùng tìm hiểu về sự **sống lại trọn vẹn** của Chúa Giêsu qua thư 1 Corintô đoạn 15: 3-5: [photo- 2.bp.blogspot.com] Xin cảm tạ "[New Testament Resources Store](http://images.csntm.org/Manuscripts/GA_03/GA_03_0122b.jpg)" CSNTM đã cho phép trích dẫn thư 1 Corintô trong bản Tin Mừng Codex Vaticanus viết cách nay đã hơn 1650 năm http://images.csntm.org/Manuscripts/GA_03/GA_03_0122b.jpg]

LỜI CỦA CHÚA:

line 1-2 **1Co 15:3** *paredôka gar humin en prôtois- ho kai parelabon:*

"Trước hết, tôi- Phaolo - truyền lại cho anh chị em điều mà chính tôi đã lãnh nhận,

line 4- 6 **hoti Christos apethanen huper tôn hamartiôn hêmôn - kata tas graphas**

a. đó là **đúng như lời CHA đã phán như ghi trong Sách Thánh:** [ngày#1] **Đức Giêsu Kitô đã1 chịu chết - vì tội lỗi chúng ta;**

Line 6-7 **1Co 15:4** *kai hoti etaphê*

b. **và** [ngày#2] **Ngài đã1 chịu mai táng;**

Line 7-9 **kai hoti egêgertai** (Greek perfect tense) **tê hêmêra tê tritê - kata tas graphas**

c. **và đúng như lời CHA đã phán như ghi**

trong Sách Thánh: - ngày thứ ba [ngày#3]

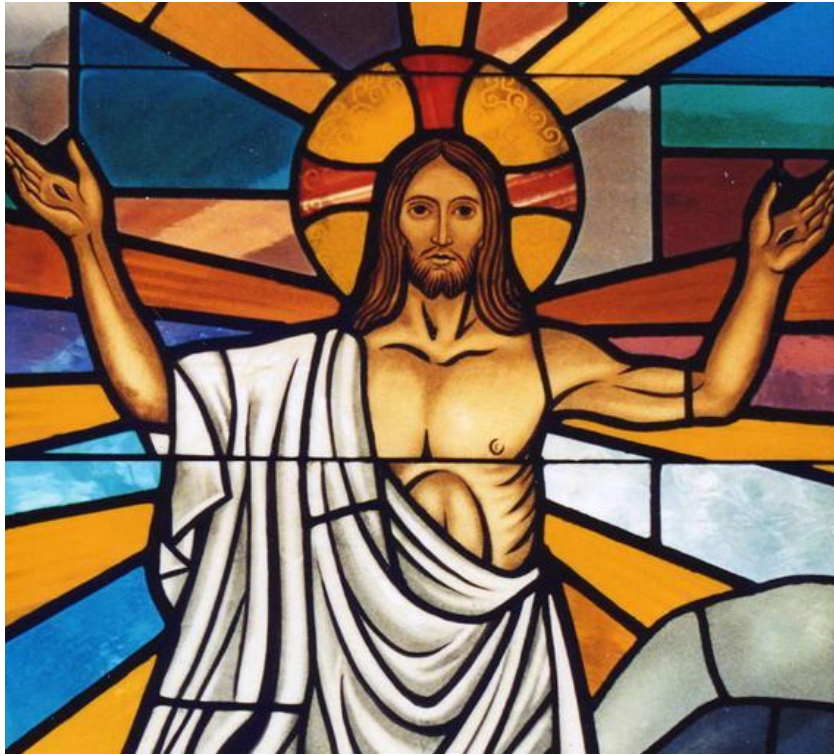
Đức Giêsu Kitô được CHA cho đã2 egêgertai (Greek perfect tense) **sống lại trọn vẹn.**

Nay Mẹ Giáo Hội đọc ra Latin qua Nova Vulgata rằng:

[3] **Tradidi enim vobis in primis, quod et accepi, quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum Scripturas**

[4] **et quia sepultus est et quia suscitatus est tertia die secundum Scripturas**

[5] Và Ngài hiện ra với Kêpha (Phero) , rồi với Nhóm Mười Hai, sau đó, Ngài đã hiện ra với hơn năm trăm anh em một lượt, trong số ấy phần đông hiện nay còn sống, nhưng một số đã an nghỉ. Tiếp đến, Ngài đã hiện ra với ông Giacôbê, rồi với tất cả các tông đồ; sau hết, Ngài cũng đã hiện ra với tôi (Phaolo), là kẻ chẳng khác nào một đứa trẻ sinh non."

CHA Trời và Thánh Thần nhờ lời cầu xin của GiêSu đã1 tủa hiện quyền năng khiến Lazaro đội mồ sống lại nhận ơn sống lần thứ nhì trên đất đã thật là khó hiểu cho ta song Phaolo và mọi người vẫn chỉ thấy Lazaro tiếp tục sống theo liên hệ vào quy luật của đất (vd vẫn cần đồ ăn...) song sự kiện *GiêSu sống lại trọn vẹn* làm các tông đồ thoát đầu quá sửng sờ không thể tin được song họ xác quyết Ngài không là *hồn ma* bởi Ngài vẫn được thấy, vẫn cầm bánh dâng lễ tại Emmau, vẫn tiếp tục truyền giảng, vẫn nướng cá cho họ ăn, vẫn còn thân thể để Toma sờ vào được. Không thể phủ nhận được Sự Sống

Lại và Sự Sống của Ngài đã trọn vẹn mà còn mãnh liệt vượt thắng bởi vì chẳng còn máy may lệ thuộc những điều kiện sống theo thời gian và địa lý, không gian ta cứ cho là ắt phải có để làm người, và điều hiển nhiên nữa là Ngài đang sống với CHA Trời trên cõi trời cao. [photo-catholichotdish.com]

Nhờ **CHA cho GiêSu sống lại và sống trọn vẹn**, mà các đấng thuộc về GiêSu-nhờ công ơn Ngài đã đến- **đã2** lần lượt được CHA cho sống lại trọn vẹn - không cần phải chờ đến ngày tận cùng- trong đó có Đức Nữ Tinh Trong Maria và nhiều vị thánh- và xin vui vì sau cùng là mọi người chúng ta **sẽ** được CHA cho sống lại trọn vẹn. Xin nghe về thứ tự ơn *sống lại trọn vẹn cho từng người theo Lòng Thương Của Cha* được CHA soi sáng cho thánh Phaolo và được viết lại cũng trong đoạn 15 thư 1Corintô này câu 22-24 theo Nova Vulgata. Xin xem **ĐỨC MARIA ĐÃ HỒN XÁC SỐNG LẠI**

trong **Ghi Ôn Hai ĐTC Gioan Phaolo & Benedicto**
http://www.conggiaovietnam.net/upload/article/f_1363595539.pdf

Lời Chúa CHA ban trong thư Corinto 1 Phaolo thay vì chỉ nói cách đơn sơ rằng:

Chúa GiêSu Đã1 Được CHA cho Sống Lại thì chữ *egéertai* (Greek perfect tense) **Đã2 Sống Lại 'Trọn Vẹn'** được lặp đi lặp lại đến 7 lần :

Chúa GiêSu Đã2 Được CHA Cho ΕΓΗΓΕΡΤΑΙ *egéertai* Sống Lại 'Trọn Vẹn'

Tại sao lại 7 lần? Tôi không đủ khả năng hiểu điều ấy.

Cứ theo văn phạm Greek & Latin của loài người thì động tự *egéertai* (chia theo perfect tense) có nghĩa là *Sự Sống Lại đã xảy ra trong quá khứ song kết quả đã thành tựu trọn vẹn và kéo dài đến hiện tại*. [Tiếng Việt nói không rõ bởi thế thay vì chỉ nói là **Chúa GiêSu Kitô Đã1 Sống Lại**, xin thêm trạng tự **trọn vẹn**]

Song nói như vậy thì e vẫn không chính xác vì thế nào là *trọn vẹn*, là *mãi mãi* theo thời gian và địa lý, không gian song lúc nào là hiện tại? Bởi ta sống theo giờ của trái đất hữu hạn, hiện tại cho tôi đã là quá khứ của người khác hoặc là tương lai của người sau. Trộm nghĩ nên theo *văn phạm tiếng Nước Trời* để hiểu thời gian thời lượng chẳng còn là yếu tố đo lường Sự Sống Lại nữa. Phaolô đã nhấn mạnh vào sự kiện **vì Đức Kitô *Đã* được CHA cho sống lại trọn vẹn** thì kẻ chết tức ô-ác và tôi và mọi người chúng ta sẽ được CHA ban ơn sống lại *trọn vẹn* như thế kể cả sau ngày tận thế là ngày đồng hồ trái đất sẽ ngưng. Tôi không đủ khả năng hiểu. Song tôi tin. [Xin sẽ giải thích trong phần kỹ thuật tại sao lại nên theo văn phạm mà đọc *egégetai* (Greek perfect tense) cho thật đầy đủ đúng ý của Lời Chúa rằng: ***Chúa Giêsu Kitô Đã Sống Lại 'Trọn Vẹn'***]

**Lạy Chúa Giêsu,
chúng con trông cậy vào Chúa –
Jesus, we trust in you.**

Sống lại là khởi điểm của cuộc sống mới nơi CHA HẰNG SỐNG nhờ công ơn của YHWH Chúa Trời + Shua Cứu Vớt = YêhoShua > Je-Sus > tức Giêsu ; Cần phải được sống lại trọn vẹn để mà ta có khả năng đón nhận và được tiếp tục sống cuộc sống mãi mãi trong CHA; bởi thế Chúa Giêsu dạy như sau khi phán với Martha:

**Chính Thầy là Sự Sống Lại –
và Thầy là Sự Sống.**

Ego sum resurrectio et vita

*Ai trông cậy vào Thầy,
thì dù chết cũng sẽ được sống -*

**Chính Thầy là Sự Sống Lại –
và Thầy là Sự Sống .**

Ego sum resurrectio et vita

*Ai sống mà trông cậy vào Thầy
sẽ không bao giờ chết.*

Chị có trông cậy vào Thầy không?

(Riêng quý ông bà anh chị trả lời thế nào cho mình cho con mình ?) Martha và Faustina đã đáp:

**Thưa Thầy, con xin trông cậy vào Thầy
Jesus I trust in You**

**Thầy chính là Đức KITÔ, Con CHA Trời,
Đấng phải đến thế gian này.** (Gioan 11: 14-53)

Ngày 2 Th 2, 1931, Chúa biểu lộ Lòng Thương Xót Bao La của Ngài khi hiện ra với chị thánh Faustina.

Chúa dạy chị phổ biến bức hình này và xin ta hàng ngày khẩn nguyện rằng

**Lạy Chúa Giêsu, chúng con trông cậy vào Chúa –
Jesus, we trust in you.**

Chúa hứa rằng ai trông cậy vào Chúa sẽ được chiến thắng ma quỷ trong cuộc đời và nhất là vào giờ chết. Amen.

Thánh Gioan Phaolo đã xin chúng ta cứ Chúa Nhật sau Lễ Phục Sinh thì cùng đọc kinh Trông Cây này. Ta Trông Cây bởi vì

- Ơn Chúa CHA cho ta được sanh ra từ cha mẹ và làm người, song qua Phép Rửa, ta được ơn sanh lại để thành con Chúa: Chúa là Cha : ta là con. CHA nào con nấy.

- Chúa là CHA - là Nguồn Sự Thánh: CHA ban cho ta được ơn thánh hóa, tinh sạch khỏi tội lỗi

- Chúa là CHA và là CHA Hằng Sống: như Chúa GiêSu, Con Cha đã được CHA cho sống lại trọn vẹn- CHA ban cho ta được ơn sống lại trọn vẹn để được ơn sống mãi mãi trong Cha.
*Lạy Đức Nữ Trinh Trong Maria hãy hỉ hoan khoái lạc ALLELUIA!
Vì Chúa GiêSu đã sống lại thật. ALLELUIA!*

Xin vui lên vì **Chúa GiêSu Kitô Đã Sống Lại THẬT và Sống Lại 'Trọn Vẹn'. ALLELUIA**
Chúng ta cũng sẽ được CHA Trời cho sống lại thật và sống lại trọn vẹn ALLELUIA

Xin nghe mấy bài hát Mừng Phục Sinh do Nhóm Thánh Vịnh Nauy thực hiện 2013.
<http://www.canhdongtruyengiao.net/Suyniem/suyniem/ThanhVinhCNew/Cn02PhucSinh/CN02PhucSinh.html>

Và xin nghe **Chúa Phục Sinh** <http://www.youtube.com/watch?v=KS3KoDF4OVQ&feature=related>
[statue of Jesus Christ in Rio de Janeiro, Brazil. turnbacktgod.com]

Lời Chúa được ban cho (viết ra) theo lời loài người. Chiều theo ý của Mẹ Giáo Hội, Chúa chấp nhận dùng tiếng Hy Lạp sau này là Latinh để dạy dỗ và nuôi loài người. Và để cho loài người thấp hèn hiểu được **LỜI** thì **LỜI** là mọi câu **Lời Chúa được nói ra, viết ra** - đã theo đúng quy luật văn phạm, có *chấm câu ngắt ý*; động tự chia theo *thể và thời* diễn tả trạng thái và kết quả của hành động. Phiên dịch Lời Chúa cần theo các quy tắc văn phạm, khía cạnh văn hóa, luật lệ, ý tưởng và tâm tư hoàn cảnh, lịch sử, nhất là kế hoạch Cứu Độ của của lời muốn dịch. Tiếp theo 3 bài trước, bài này cũng mang những khó khăn nội tại của văn phạm mà ta cần đọc theo Lời Chúa Nova Vulgata của Mẹ Hội Thánh để mà được soi dẫn.

MỪNG MÙA PHỤC SINH 2013 VUI TƯƠI
LsNguyenCongBinh@gmail.com

Phần kỹ thuật

Phần kỹ thuật

Chúa GiêSu chỉ dùng một câu ngắn

**ΕΓΩ ΕΙΜΙ Η ΑΝΑΤΤΑCΙC
ΚΑΙ Η ΖΩΗ**

ego eimi hê anastasis kai hê zôê

Mẹ Giáo Hội đọc ra Latin qua Nova Vulgata rằng

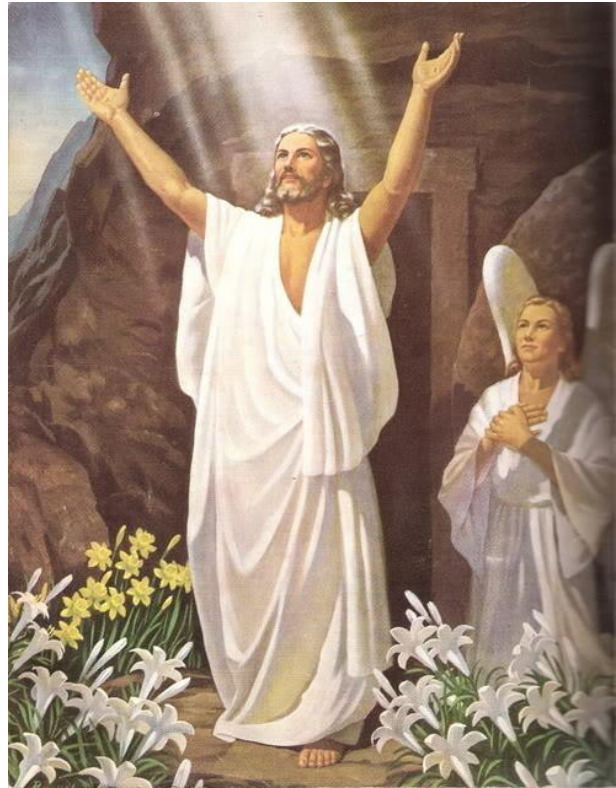
**Ego sum resurrectio et vita
Chính Thầy là Sự Sống Lại –và
Thầy là Sự Sống.**

thánh Phaolo viết cùng một ý - song thay vì chỉ nói cách đơn sơ rằng:

Chúa GiêSu Đã Được CHA cho Sống Lại thì ngài đã phải lặp lại chữ **egêgertai** (Greek perfect tense) **đến 7 lần** trong thư 1Corintô:

Chúa GiêSu Đã Được CHA Cho
ΕΓΗΓΕΡΤΑΙ egêgertai Sống Lại 'Trộn Ven'

Xin vị cao minh bổ túc thần học cho song cứ theo văn phạm thì chỉ vì Phaolo muốn ta tin nên đã nói rõ **Sống Lại 'Trộn Ven'** đến 7 lần. Xin đọc lại hai câu 1Cor 15: 3-4 đã trưng

1Cor 15: 3-4 "Trước hết, tôi- Phaolo - truyền lại cho anh chị em điều mà chính tôi đã lãnh nhận(aorist), đó là:

a. **đúng như lời CHA đã phán như ghi trong Sách Thánh kata tas graphas: Đức GiêSu Kitô đã chịu chết apethanen (đã1 simple past-aorist) - vì tội lỗi chúng ta;**

b. **và Ngài đã1 chịu etaphê (aorist) mai táng;**

c. **và đúng như lời CHA đã phán như ghi trong Sách Thánh kata tas graphas: - ngày thứ ba Đức GiêSu Kitô đã2 được CHA cho egêgertai (đã2 perfect tense) sống lại trộn ven.**

Chúa giáng sanh Chúa chịu đánh đòn, chịu đóng đinh, chịu chết, chịu chôn dĩ nhiên đều là những biến cố trọng đại theo Ý Chúa CHA song thánh Phaolo phân biệt **các điều ấy ra 'đã1' xảy ra 1 lần là đủ** (viết theo aorist thời quá khứ đơn) so với sự kiện **Chúa 'đã2' sống lại trộn ven** (viết theo perfect tense) **và chữ này được nói tổng cộng 7 lần trong cùng một đoạn.** Xin thêm trạng tự **'trộn ven'** cho trọn nghĩa văn phạm.

1Corintô 15:12 Nhưng nếu chúng tôi rao giảng rằng Đức Kitô từ cõi chết **đã2 được CHA cho egêgertai Sống Lại Trộn Ven** , thì sao trong anh em có người lại nói: không có chuyện kẻ chết sống lại anastasis?

1Corintô 15:13 Nếu kẻ chết không sống lại anastasis, thì Đức Kitô **đã2 không được CHA cho egêgertai Sống Lại Trộn Ven**

1Corintô 15:14 Mà nếu Đức Kitô **đã không được CHA cho egêgertai Sống Lại Trọn Vẹn**, thì lời rao giảng của chúng tôi trống rỗng, và cả đức tin của anh em cũng trống rỗng.

1Corintô 15:16 Vì nếu kẻ chết không sống lại thì Đức Kitô cũng **đã không được CHA cho egêgertai Sống Lại Trọn Vẹn**.

1Corintô 15:17 Mà nếu Đức Kitô **đã không được CHA cho egêgertai Sống Lại Trọn Vẹn**, thì lòng tin của anh em thật hão huyền, và anh em vẫn còn sống trong tội lỗi của anh em.

1Corintô 15:20 Nhưng không phải thế! Đức Kitô đã **đã được CHA cho egêgertai Sống Lại Trọn Vẹn** từ cõi chết, mở đường cho những ai đã an giấc ngàn thu.

Thánh Phaolô đã lặp đi lặp lại chữ **egêgertai** đến 7 lần trong thư 1Corintô để nói cho ta điều gì? Trộm hiểu rằng chỉ vì Phaolô muốn nói rõ :

Chúa Giêsu Đã Được CHA cho ΕΓΗΓΕΡΤΑΙ egêgertai Sống Lại 'Trọn Vẹn thật Trọn Vẹn'

Ngài muốn ta đọc ít ra là 7 lần hay nhiều hơn. Con số 7 trong Thánh Kinh luôn được dùng như một biểu tượng **Trọn Vẹn -toàn thành -toàn thiện thuộc về Y Thiên Chúa**. vd trái đất đã được tạo dựng trong 6 đoạn thời gian (6 ngày; ta đang ở trong thời #6) và sẽ tận cùng trong ngày #7. Xin thêm trạng tự '**trọn vẹn**' cho trọn nghĩa văn phạm, và nhắc lại quy luật văn phạm về cách chia động tự thời quá khứ. [Xin xem CONG GIAO VIET NAM/ NOVA VULGATA (2)

http://www.conggiaovietnam.net/upload/article/f_1365128055.pdf

Cùng một sự kiện **đã xảy ra trong quá khứ** (past/QK) song mỗi động tự Greek & Latin có nhiều thời (tenses) diễn tả *sự kiện đã xảy ra cách đơn sơ hay theo mong muốn, và sự kiện ấy có tạo ra một kết quả nào hay không*. Khi tác giả chia động tự dùng thời **đã** cho **QUÁ KHỨ (QK)** thì cần tránh dịch sơ sài chung chung là **đã** mà phải hiểu sự kiện theo ý tác giả viết là **đã1, đã2, đã3, đã4, đã5, hay đã6**:

- **đã1. QKĐ** đơn (aorist- simple past) cho việc đã xong (như một chấm trong quá khứ)
- **đã2. QKp** perfect không những chỉ việc đã xong mà nói thêm rằng *kết quả đã đạt và kết quả còn kéo dài* cho đến thời hiện tại .
- **đã3. QKi** imperfect chỉ việc đã được *lặp đi lặp lại như dây chuyền* trong quá khứ và còn kéo dài cho đến thời hiện tại song *kết quả tận cùng vẫn chưa đạt được*.
- **đã4. QKpp** past perfect hay pluperfect cho việc xảy ra trước **đã1, đã2** hay **đã3**.
- **đã5. QK** participle/verbal adjective- **Tính Động Tự** chỉ *sự kiện phụ* - đã xảy ra cùng thời hay liền sau *sự kiện chính* để bổ túc lý do, thời gian, mục đích, cung cách ... cho sự kiện chính. Theo hình thức nó viết như tính tự song thực chất là động tự, cùng một trật nó lại cũng mang nghĩa **đã1** hay **đã2** theo ý của tác giả.
- **đã6. QK điều kiện**: sự kiện **đã6** được *mong muốn*, hay *đáng lẽ đã6* phải xảy ra.

[Tạm dùng **đã1** đến **đã6** để ta nói chuyện với nhau cho dễ hiểu tránh rườm rà luật văn phạm, ngoại lệ sẽ bàn sau.] VPAnh Pháp không có một vài thời tương đương 100% với VP La Hy; hoặc có nhưng cách dùng khác với VP La Hy cho nên khi theo VP VAP mà đọc hay dịch thì làm Lời Chúa bị sút mẻ. Tôi có thể trưng ra *nhều nhiều chữ đã2, đã3, đã5 đã bị các học giả đáng kính dịch sai ý tác giả ra đã1*. Tiếng Việt chia động tự đơn sơ hơn cho nên phải dùng thêm chữ nối hay trạng tự theo cách nào đó để đọc Lời Chúa đúng theo **đã1, đã2, đã3, đã4** hay **đã5**, bằng không thì ta nói ngọng.

Anh chị đã thường nghe dịch rằng **thánh cả GiuSe đã làm đám hỏi xin cưới Đức Nữ Tinh Trong TRƯỚC khi thiên thần hiện ra truyền tin**. Song xin nghe LuCa 1:26 & 27 theo Gioan Phaolô trong Nova Vulgata.

Mong rằng quý ÔB ACE thấy và hiểu ĐT **missus est** theo nghĩa **đã2** và ĐT **desponsatam** theo nghĩa **đã5** mà cũng là **đã2**

Lc1:27 missus est ĐT1 **angelus Gabriel a Deo**

thiên thần Gabriel **đã2 được sai cho đi** [ĐT1 **đã2QKp perfect**] bởi từ Đức Chúa Trời

Lc1:27 ad virginem đến với (gặp) một Cô Gái Tinh Trong

desponsatam viro, ĐT1 Cô Gái Tinh Trong ấy **đã5 (a) liền ngay sau đó**

+đã2 (b) được gả cưới trọn vẹn cho chồng

ĐT1 **missus est** & ĐT1 **desponsatam** bổ túc cho ĐT1 cùng được viết theo thời **đã2QKp perfect**.

Xin lược tóm thời **đã2QKp perfect** trong VP Greek & Latin mang nghĩa:

(a) *liền ngay sau hành động truyền tin là cưới gả, hai hành động truyền tin và cưới gả đã2 cùng xong;*

(b) *kết quả và mục đích của hành động truyền tin là cưới gả đã thành tựu trọn vẹn trong quá khứ và kéo dài theo thời gian đến hiện tại và kéo dài cả đến tương lai*

(c) *kết quả của hành động cưới gả đã thành tựu trọn vẹn trong quá khứ và kéo dài theo thời gian đến hiện tại và kéo dài cả đến tương lai]*

Văn phạm Hy Lạp dù sao là văn phạm loài người và tính theo ngày giờ của trái đất thì Chúa đã2 sống lại trọn vẹn trên 2000 năm. Nếu nói theo văn phạm tiếng Nước Trời của CHA và ngày giờ của Nước Trời của CHA thì tôi không đủ khả năng mà chỉ hiểu là thời gian, thời lượng và không gian chẳng còn là yếu tố cần lưu ý đến trên Nước Trời và tại sao Chúa GiêSu bảo ta ca tụng CHA Trời để kết thúc Kinh Lạy Cha với chính Lời của Người với động tự chia theo thời PRESENT HIỆN TẠI rằng.

ΟΤΙ ΟΥ ΕΣΤΙΝ

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ

ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΕΙΣ

ΚΑΙ Η ΔΟΞΑ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΑΣ ΑΜΗΝ (Matthew 6:13 B)

ΟΤΙ ΟΥ ΕΣΤΙΝ

hoti **SOU estin** chính vì thuộc về CHA estin **đang là**

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ

hê BASILEIA quyền thống trị, quyền làm Vua Nước Trời

ΚΑΙ Η ΔΥΝΑΜΕΙΣ

kai hê DUNAMEIS và là quyền uy, sức mạnh

ΚΑΙ Η ΔΟΞΑ

kai hê DOZA và là vinh quang

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΑΣ eis tous aionas cho đến thời gian mãi mãi chẳng cùng

ΑΜΗΝ AMEN

dịch thoát **Vì CHA là CHA CỦA CHÚNG CON**

là Vua NƯỚC TRỜI

là CHA uy quyền và là CHA vinh hiển

và là CHA Hằng Sống

cho đến muôn muôn đời. AMEN

Xin thử giải đoán dĩ nhiên theo văn phạm.

1. Thắc mắc 1: cùng tìm hiểu sự kiện lịch sử: *Đức Giêsu Kitô con bà Maria đã chết mà **sống lại***
2. Thắc mắc 2: *Đức Kitô đã được CHA Trời Quyền Năng cho sống lại ngày nào?*
3. Thắc mắc 3: *Đức Kitô đã được CHA Trời cho sống lại hay đã tự mình egêgertai sống lại ?*

**1: Sự kiện lịch sử:
Đức Giêsu Kitô con bà Maria đã chết
mà sống lại**

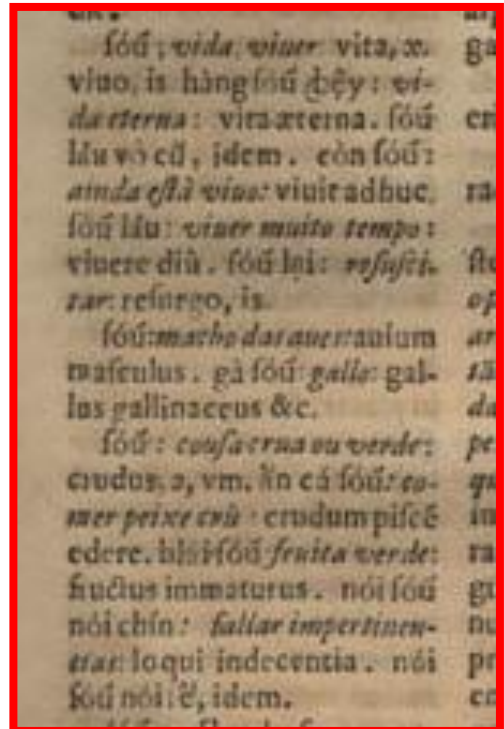
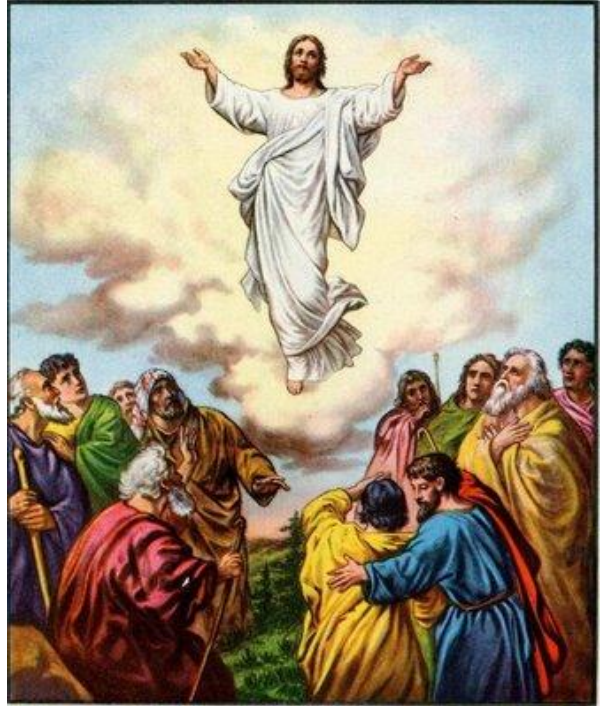
Chúa Giêsu đã chết, đã bị chôn mới tối Thứ Sáu mà nay tối thứ Bảy hiện ra và cùng đi với hai vị môn đệ đến Emmau; họ buồn rầu vì Chúa đã chết song Chúa giảng giải cho họ Chúa đã thật sự chịu đau khổ và chịu chết song đã sống lại; rồi Chúa dâng Thánh Lễ Thứ Nhì với Bánh và Rượu cho họ; hai vị vui mừng xiết đổi chạy về Gierusalem để báo tin thì Ngài đã đứng sờ sờ trước mặt cả nhóm làm các tông đồ bàng hoàng nghĩ là **ma** đến nỗi Chúa phải bảo họ đưa Chúa miếng cá để Chúa cùng ăn với họ. TôMa vắng mặt hôm đó nên đã thách rằng tôi chỉ tin nếu được chính tay mình rờ vào 5 Vết Thương Cứu Độ; và TôMa rồi đến Phaolo đã tin *Chúa đã sống lại trọn vẹn*.

Chúa dạy về **Sống Lại** nhiều lần với các tông đồ kể cả đã dùng ẩn dụ đập phá *đền thờ* song ngày thứ ba **Đền Thờ** sẽ được **egheiro** cho đứng lên (ta hay nghe dịch theo nghĩa bóng là *xây lại*) song các thánh môn đồ chẳng hiểu nổi và lúc đó tự điển loài người chưa có chữ **Sống Lại** bởi chưa ai có kinh nghiệm ấy. Tuần sau chính tôi sẽ ra sao nào ai biết được huống gì nói đến sự chết và sự sống lại. Chúa sống lại quá đột ngột nên các tông đồ ngỡ song họ nhớ ra hai chữ chính Chúa đã dùng và dịch lại cho chúng ta là **ANACTACIC anastasis** và chữ **ΕΓΕΙΡΩ egeiro**. Nghĩa đen hai chữ vốn là *ngồi dậy, thức dậy, chỗi dậy* nay mang nghĩa mới là **sống lại**. Đây là một ví dụ cụ thể để thấy nếu ta chỉ dựa vào tự điển loài người mà giải thích Lời Chúa cho nhau thì sợ là thiếu sót mà phải dựa vào Tân Ước nhất là Nova Vulgata để tìm nghĩa thật.

Tiếng Việt đã có chữ **sống lại**.

 sống - **fou** [lộng 弄 + sinh 生]

 lại [lần nữa, lại nữa 又 hựu]

sống là một động từ dễ hiểu mà ai ai cũng có kinh nghiệm vì đang *còn sống* đang *sống động*. Các cụ viết chữ *lộng* làm âm + chữ *sinh* làm nghĩa; cha Đắc Lộ thì đánh vần kiểu cổ là **fou** [f=s, ư=ng] cho *sống, xương sống, gà sống (trống), ăn cá sống, ngược ngạo nói sống nói chín v.v...* Xin hoan hô cha dung 2 chữ: F cho âm S#1 cong lưỡi để phân biệt S mang âm S#2 trong tiếng Việt. Tiếng Việt đã có chữ **lại**. Cha Đắc Lộ cho vd trong tự điển là *hăoc (hoc) đi hăoc lại*. Ở VN chưa có ai sống lại từ cõi chết song tổ tiên ta tin rằng sau khi chết thì thàng Dóng Phù Đổng và hai Đức Nữ họ Trưng được cho lên tiếp tục sống, sống trở lại ở trên trời với Ông Trời. Cho nên khi đón nhận Đức Tin các cụ mình và các cố đạo đã hiểu và tạo ra nhiều chữ nôm na cụ thể mà nặng nghĩa thần học: chữ *vita aeterna hằng sống vậy, sống lâu vô cùng, CHA BLỒI hằng sống*; nhất là chữ **fou lại sống lại. sống lần nữa** [Tự Điển Đắc Lộ Dictionarium annamiticum seu tunquinense lusitanum et latinum... p. 697, 393]

Các cụ ta không nói **chối dậy** tuy rất sát với nghĩa đen chữ La Hy *egeiro* vì nó mang nghĩa xấu là *nổi loạn*. Song nếu nói rõ là *chối dậy từ cõi chết* mong chữ này sẽ dễ hiểu hơn.

Câu hỏi 2: Đức Kitô đã được CHA Trời Quyền Năng cho egêgertai Sống Lại Trọn Vẹn vào ngày nào? - Ngày #3 thứ ba, ngày Chúa Nhật Phục Sinh.

Một số học giả lý luận rằng Chúa sống lại sau 3 ngày tức sau $24 \times 3 = 72$ giờ. Công giáo mừng lễ Phục Sinh tối Saturday thứ bảy e sai Lời Chúa, mà phải là Monday hay Tuesday? Học giả sai. Tính theo thời Chúa giáng thế, văn hóa MaiSen đếm *ngày* khởi từ lúc *mặt trời lặn* trong khi các văn hóa khác đếm ngày theo mặt trời mọc. Đồng hồ VN bởi thế đi chậm hơn đồng hồ Do Thái 6 tiếng. Do Thái 0:00 AM cho ngày mới thì ta vẫn còn là 18:00 PM chiều ngày hôm ấy. Bởi thế theo 1COR11 23&24, Phaolo chỉ dẫn cho ta được hiểu Bánh Thánh và Máu Thánh được ban vào *giờ đầu Ngày#1 - Ngày thứ Sáu Chịu Nạn* (chiều Thứ Năm VN sau 18 PM giờ VN). Cuộc Khổ Nạn khởi từ giờ đầu của ngày #1 khi Chúa đổ máu qua tuyến mồ hôi trên da thốn thức dâng Thánh Lễ Đầu Tiên, Máu Thánh đã được thấm vào Bánh và Rượu. Máu ra nặng hột lúc tinh thần đã hấp hối trong vườn Cây Dầu. Sẽ bàn thêm rằng tôi nói theo y học không dám đoán mò. Chúa chịu cho bị bắt rồi bị đánh đá từ khoảng gần nửa đêm hay sớm hơn (tương đương với nửa đêm giờ VN đến khoảng 10 giờ sáng Thứ Sáu giờ VN). Chúa bị đóng đinh khoảng 18 giờ PM Ngày Thứ Sáu- giờ Do Thái (tương đương với giữa trưa giờ VN) đến khi Người tắt hơi khoảng 21 giờ PM giờ Do Thái (tương đương với 3:00 PM giờ VN). Chúa chịu chết và được mai táng cùng ngày Thứ Sáu ấy. Xác thánh bị tháo khỏi Thánh Giá, tắm rửa, tắm liệm và bị chôn trước 24:00 PM (tương đương với 6:00 PM giờ VN) trước khi sang giờ 1 ngày sabat. Chúa ở trong mộ *trọn Ngày #2 thứ hai* là ngày Sabat; song đến rạng *Ngày #3 thứ ba* (tức sau 6 giờ Thứ Bảy giờ VN) *bước vào Ngày Vượt Qua thì Chúa đã được CHA cho sống lại.*

Câu hỏi 3: Đức Kitô đã được CHA Trời Quyền Năng cho egêgertai Sống Lại Trọn Vẹn?

hay **Đức Kitô đã tự mình egêgertai Sống Lại Trọn Vẹn?**

Câu này rất khó dịch bởi văn phạm Việt Anh Pháp kể cả Latinh chỉ có 2 thể:

(a) *năng động* (tích cực - active voice vd *Chúa tha tội cho ta* ;

(b) *thụ nhận* (thụ động/passive voice vd *Ta được Chúa tha tội*;

song *văn phạm Hy Lạp (Greek)* có đến thể #3; gọi là *middle voice giao thế* hay *trung thế* rất khó hiểu. Xin nôm na gọi thể #3 cho dễ hiểu là:

(c) *tự tha, tự làm*. Ta tự mình ăn uống, tắm rửa hay làm gì đó theo ý thích song không thể *tự tha-tội*;

Tân Ước Hy Lạp dùng cả 3 thể để nói về Chúa GiêSu Sống Lại: Chúa đã sống lại (active voice) Chúa tự sống lại (middle voice) và Chúa được CHA cho sống lại (passive voice) . Xin sẽ bàn riêng một bài chi tiết rất lý thú về thể middle voice này.

[Lược tóm vài chữ - Ngày Chúa biến hình trên núi, Chúa căn dặn các tông đồ đừng nói cho ai hay chuyện này trước khi Con Người *từ cõi chết sống lại (thể tích cực)*. Các tông đồ vâng lời dặn dò ấy song vẫn cứ tự hỏi nhau: " Từ trong cõi chết sống lại nghĩa là gì ? " (Marco 9: 9)

- Gioan 2: 20 kể lại Chúa GiêSu tự ví mình như Đền Thánh Jerusalem và thách thức người Do Thái chống đối Ngài *cứ phá hủy đền thờ tức là thân thể Ngài thì Chúa sẽ egeiro lại trong 3 ngày*. (Gioan chia động tự **egeiro sống lại từ cõi chết** theo thể tích cực/active voice ; ta thường dịch egeiro là xây lại song nghĩa đen là đứng trở lại, chỗi dậy.)

- Song Gioan 2:22 lại chia động tự sống lại theo thể thụ nhận/passive voice: *Đến khi Chúa được cho sống lại từ cõi chết , các môn đệ đã nhớ lại và đã tin*.

Thánh Matthêu viết Chúa ban cho các tông đồ quyền thay Chúa tha tội chúng ta: Ở dưới đất nếu các con tháo gỡ các điều gì (tích cực/ số nhiều: lusete) thì trên Trời cũng **được tháo gỡ** như vậy (*thụ động estai lelumena*) (Matthêu 18:18). Hiển nhiên theo câu vừa dẫn trên , chúng ta không thể dùng trung thể (*lusometha*) vì chúng ta không thể **tự tháo gỡ**, tự tha tội mình song Chúa bảo chúng ta tự tránh tội nghĩa là đừng phạm tội nữa (Gioan 8: 11)]

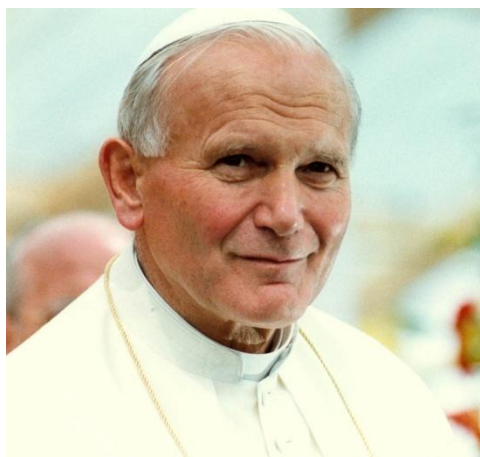
- Trong 1 Cor. 15, thánh Phaôlô viết đi viết lại **egêgertai** 7 lần theo *middle voice: giao thể hay trung thể*, bởi thể khi ta đọc:

□ **a. Đức Kitô đã tự mình egêgertai Sống Lại Trọn Vẹn** thì đúng.

Chữ **tự** thì có lý và có nghĩa khi hiểu Thiên Chúa đầy quyền năng và Chúa GiêSu ở trong CHA và CHA ở trong Ngài. Song mà nếu đọc

□ **b. Đức Kitô đã được CHA quyền năng cho egêgertai Sống Lại Trọn Vẹn**

(*passive voice*) thì cũng đúng. Tùy quyền của ÔB ACE song câu trả lời khác nhau có lẽ gây chia rẽ giữa chúng ta khi *ăn ốc nói mò*. Chỉ tiếng Greek có thể middle voice này vẫn phạm Latinh Anh Pháp Việt KHÔNG có. Tôi không đủ hiểu biết về việc này.

Riêng tôi theo Nova Vulgata của Mẹ Giáo Hội, ban qua tay Gioan Phaolo & Benedicto chọn **b**.

CHRISTUS suscitatus est tertia die
Đức Kitô đã được CHA Trời Quyền Năng
cho Sống Lại Trọn Vẹn

Văn phạm Latinh không có middle voice. Mẹ Giáo Hội đọc **egêgertai** (middle voice) trong 1Cor ra Latin theo passive voice trong Nova Vulgata rằng:

Tradidi enim vobis in primis, quod et accepi,
quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris
secundum Scripturas

4 et quia sepultus est et quia **suscitatus est tertia die** secundum Scripturas.

Khi thông dịch một ngoại ngữ mà nội ngữ gặp gỡ cụt nếu cứ ngây ngô *lấy chữ diễn cho chữ* thì có thể ra ngô nghê tối nghĩa lắm khi phản bội lời dịch. Song dịch giả có tài vẫn có thể vượt

hàng rào cản miễn là tìm cách dịch song hành không phản bội ý ngoại ngữ mà lời dịch vẫn phù hợp tiếng mẹ đẻ. Trong bài 2 ta đã thấy Nova Vulgata chuyển TĐT participle Greek sang ĐT mới của Latinh. Middle voice vốn không có trong Latin song lựa chọn chuyển sang passive voice không vô đoán hay cưỡng ép và có lý theo văn phạm cũng vì thi hào Hy Lạp *Homer* (Homeros -8 BC) chỉ dùng giao thể thay cho thể thụ nhận, vì ý nghĩa của trung thể middle voice hướng về thể thụ nhận (passive voice). Các nhà văn phạm kể cả Tin Lành đồng ý với Nova Vulgata cho dịch thẳng middle voice sang thể thụ nhận nhất là khi động tự có thể có túc tự vì ý nghĩa của trung thể middle voice hướng về thể thụ nhận (passive voice),

Lựa chọn của Nova còn hợp lý hợp tình hơn vì dựa theo khía cạnh văn hóa, lịch sử, nhất là lịch sử kế hoạch Cứu Độ của lời muốn dịch qua Lời và Cách Sống của Chúa GiêSu bởi Ngài đọc với chúng ta trong kinh Lạy Cha rằng

fiat voluntas tua, sicut in caelo, et in terra.

Chúa GiêSu luôn vâng Ý CHA khi sống trên đất cũng như khi sống trên cõi trời.

Khi vâng Ý Chúa CHA để xuống thế làm người thì Chúa GiêSu Con CHA Trời quyền năng cũng lại tự giới hạn thân phận mình là *người* và muốn được gọi là *Con Người*, con cháu của loài người do Maria Tinh Trong sanh ra. Chúa đã rất khiêm nhường vâng phục Cha để dạy chúng ta bài học khiêm nhường nhất là sống theo Ý Định của Chúa Cha và chương trình, kế hoạch Cứu Độ của Chúa Thánh Thần. Ngài đã vâng lời cho đến chết, kể cả cái chết khổ nhục trên Thánh Giá. Chúa GiêSu khiêm nhường xác nhận Ngài được CHA ban mọi quyền năng trên trời dưới đất sau ngày xương thịt Ngài sống lại. Ngài chỉ cần phán một lời thì cả nhân loại được tha tội song đã vâng lệnh Chúa Cha để đồng ý giáng sinh với tư cách là con cái loài người. Chúa để mình tùy thuộc quyền năng của Chúa Thánh Thần để được sinh ra qua cung lòng Đức Nữ Tinh Trong. Chúa xác nhận những lời Chúa dạy thì được mang đến từ Chúa Cha và cùng đọc kinh Lạy Cha với chúng ta. Tự quyền năng Ngài, Chúa đã có thể xuống thế như người đã trưởng thành, song GiêSu đồng ý để được sinh ra, làm trẻ bé thơ tùy thuộc vào sự săn sóc của GiuSe và Maria. GiêSu có thể làm người với quyền năng không cần ăn uống song cũng đồng ý lệ thuộc vào bản tính loài người, cần ăn uống để sống, cần làm việc để nuôi mẹ, nuôi thánh GiuSe già yếu và nuôi thân, Chúa cũng có những vui buồn, đau khổ... Chúa không cần bị sỉ nhục, bị đóng đinh và bị chết song vâng lệnh Cha để uống chén đắng tội lỗi chúng ta đã dành cho Ngài

Và con người GiêSu đã được Chúa Cha, theo Ý Ngài và Chúa Thánh Thần là Sự Sống và Quyền Năng làm cho sống lại. Tự quyền năng Ngài, Chúa GiêSu có thể tự lập phép tái sinh thánh tẩy, không cần phải chết, song đã chết theo chương trình của Chúa Thánh Thần để lập phép Rửa và Thánh Thần là đấng làm cho con người GiêSu sống lại thì cũng đã tái sinh chúng ta để được sống lại. Tự quyền năng Ngài, Chúa GiêSu có quyền lập phép Thánh Thể song cũng đã để quyền năng Thánh Thần tác động trên Bánh và Rượu. Và Chúa GiêSu cũng để Thánh Thần tác động trong các bí tích khác, và để Thánh Thần điều dắt Giáo Hội theo chương trình của Cha. Đó là một sự mẫu nhiệm chúng ta khó lòng hiểu thấu đáo. Và vì vâng phục Cha trọn vẹn, GiêSu được Cha tôn vinh lên trên mọi quyền lực thần thiêng, mọi tước vị và danh dự trời đất có thể có. Phaolo đã xác nhận như vậy.

Xin dài dòng nói thế bởi theo Lời Chúa Nova Vulgata, chữ **suscitatus est tertia die** theo thể thụ nhận (passive voice) bộc lộ lòng khiêm nhường của GiêSu làm Con chỉ biết vâng theo Ý CHA chớ chẳng kể công tự hào rằng mình đã hoàn thành đại sự Mẫu Nhiệm Cứu Chuộc.

Tôi theo Nova Vulgata của Mẹ Giáo Hội: **Lời Chúa** được ban cho (viết ra) theo lời loài người. Chiều theo ý của Mẹ Giáo Hội, Chúa chấp nhận dùng tiếng Hy Lạp sau này là Latinh để dạy dỗ và nuôi loài người. Và để cho loài người thấp hèn hiểu được **LỜI** thì **LỜI** là mọi câu **Lời Chúa được nói ra, viết ra** - đã theo đúng quy luật văn phạm, có *chấm câu ngắt ý*; động tự chia theo *thể và thời* diễn tả trạng thái của hành động. Khi phiên dịch Lời Chúa ta cần theo Nova Vulgata và các quy tắc văn phạm, cách *chấm câu ngắt ý* của Nova Vulgata. Ngoài ra khi thông dịch một ngoại ngữ kể cả Latin mà Việt ngữ gặp ngõ cụt song nếu cứ ngây ngô *lấy chữ điền cho chữ* nhất là sơ ý bỏ qua khía cạnh văn hóa, luật lệ, lịch sử, ý tưởng và tâm tư hoàn cảnh của lời muốn dịch thì có thể ra ngô nghê tối nghĩa lắm khi phản bội lời dịch.

Nay kính,

April 7, 2013 **MỪNG MÙA PHỤC SINH 2013 VUI TƯƠI**
LsNguyenCongBinh@gmail.com